

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Van	College van B&W
Onderwerp	Uitvoeringsmaatregelen Taakstelling 2023 Huisvesting Statushouders
Datum	5 juli 2023
Ons kenmerk	U23.01937

Geachte raadsleden,

Nederland verkeert in een asielcrisis. De enorme stroom aan vluchtelingen kan het COA niet meer aan. Een goede doorstroom van statushouders van opvang naar structurele huisvesting binnen een gemeente is daarom belangrijk. Deze taakstelling is de afgelopen jaren flink toegenomen en vraagt voor de komende jaren veel meer inzet. Gezien bovenstaande is het belangrijk om onze huidige aanpak ten aanzien van de taakstelling aan te scherpen.

In de laatste raadsinformatiebrief over dit onderwerp (U22.04925) is u medegedeeld dat de taakstelling voor 2022 naar alle verwachting (net aan) wordt gehaald. De provincie heeft dit in dit voorjaar ook zo beoordeeld (I23.01335). Het behalen van de taakstelling 2022 bleek een intensieve inspanning en was geen vanzelfsprekendheid. De gemeente had namelijk de taak om vorig jaar 103 statushouders te huisvesten terwijl door de jaren heen (tot 2021) de taakstelling tussen de 40 en 80 bedroeg.

De taakstelling voor 2023 bedraagt 176 te huisvesten statushouders en is dus flink groter dan voorgaande jaren. Op het moment van schrijven zijn er nog maar 47 (van de 176) statushouders gehuisvest. Inmiddels heeft de provincie zijn bevindingen en conclusies kenbaar gemaakt ten aanzien van de taakstelling voor de 1e helft van 2023 (I23.08545). De conclusie is dat we niet op schema liggen en gestegen zijn naar trede 1 van de interventieladder.

Gezien bovenstaande is het belangrijk om onze huidige aanpak ten aanzien van de taakstelling aan te scherpen. Daarbij dreigt ingrijpen van de provincie die als enig doel heeft het huisvesten van al de statushouders vallend onder de taakstelling. De provincie houdt hierbij geen rekening met de belangen van de gemeente.

Verhoogde inzet vrijkomende sociale huurwoningen geen optie: rek is eruit

Eind 2022 zijn vrijkomende sociale huurwoningen primair getoetst op passendheid voor statushouders. Middels deze maatregel is het gelukt om de taakstelling van 2022 te volbrengen. In 2023 is 3B Wonen blijven kijken naar de passendheid van vrijkomende sociale huurwoningen voor statushouders, maar met een kritischere blik. Dit omdat met de maatregel grote eengezinswoningen zijn ingezet. Deze woningen bevinden zich echter in een specifieke buurt (Sterrenwijk) waardoor deze buurt inmiddels verzadigd is met grote statushouders gezinnen. Als deze maatregel nog verder wordt opgevoerd ontstaat er een te grote druk op de leefbaarheid in bepaalde straten. Zowel grote gezinnen als statushouders vormen namelijk een druk op de leefbaarheid vanwege het hoge aantal gezinsleden en verschil in taal en cultuur. We merken daarom nu dat deze maatregel zijn grenzen heeft bereikt.

Daarbij komt dat een verhoogde inzet van vrijkomende sociale huurwoningen het voor regulier woningzoekende nog moeilijker maakt om een sociale huurwoning te bemachtigen. Ter illustratie: 3B Wonen heeft in 2022 ca. 17% van de vrijkomende woningen toegewezen aan statushouders. Landelijk bedraagt dit percentage gemiddeld 5-8% (dit zal wel hoger uitvallen voor 2023). Mocht 3B Wonen willen voldoen aan de taakstelling van 2023 dan zou ze zo'n 29% van de vrijkomende woningen moeten toewijzen aan statushouders (de taakstelling is in 2023 1,7 maal hoger dan in 2022. 17% maal 1,7 = 28,9%). Het is hierbij goed te weten dat in Lansingerland de beschikbaarheid van sociale huurwoningen relatief laag is vanwege het lage percentage sociale huurwoningen binnen de woningvoorraad.

Met bovenstaande in achtneming concluderen wij dat een verhoogde inzet van vrijkomende sociale huurwoningen geen optie is. Vanwege het feit dat er kritischer wordt gekeken naar de inzet van grote eengezinswoningen is het nog maar de vraag of we de inzet van 2022 kunnen evenaren, laat staan de taakstelling van 2023 te behalen.

Inzet flexwoningen

De inzet van flexwoningen wordt door de provincie en het Rijk als kans gezien om statushouders te huisvesten (T23.03693). Op dit moment zijn de flexwoningen van project LOO1 door de gemeente uitgesloten voor statushouders. Mocht de maatregel om statushouders uit sluiten op LOO1 worden teruggedraaid dan heeft dat weinig effect op het behalen van de taakstelling van 2023. Alle flexwoningen worden namelijk reeds toegewezen en de verwachting is dat er in 2023 en 2024 weinig mutaties (huur beëindigingen) plaatsvinden.

Bij het project LOO2 wordt er wel rekening gehouden met de huisvesting van statushouders. Deze flexwoningen zullen naar verwachting in 2025 (pas) beschikbaar komen.

Andere maatregelen

Naast de inzet van vrijkomende sociale huurwoningen en flexwoningen is er ook een eerste verkenning gedaan naar andere maatregelen ten behoeve van de taakstelling (T23.04046). Uit het overzicht komt naar voren dat er op dit moment niet een maatregel is die eenvoudig is door te voeren met significant effect voor 2023 of voor op de lange termijn. Wel is het belangrijk dat er verder onderzoek wordt uitgevoerd om tot maatregelen te komen om de taakstelling te kunnen behalen.

Aanpak taakstelling na 2023

De taakstelling huisvesting statushouders blijft de komende jaren een uitdaging. Er zijn geen indicaties dat de vluchtelingenstroom afneemt. De druk zal hoog blijven en dat betekent dat ook op de lange termijn een beroep worden gedaan op relatief veel vrijkomende sociale huurwoningen, eventueel met de provincie als initiator, waardoor andere woningzoekenden in de knel komen en de leefbaarheid in buurten en straten onder druk komt te staan. Het is daarom noodzakelijk om dit jaar nog de aanpak aan te scherpen waarbij in eerste instantie de focus ligt op verder onderzoek van uitvoeringsmaatregelen. Daarnaast houden we met het oog op de taakstelling aandacht voor de versnelling van betaalbare woningbouw.

Gezien bovenstaande onderzoeken we een aanpak die recht doet aan de (toekomstige) taakstelling huisvesting statushouders. Deze aanpak richt zich - naast het monitoren van de taakstelling - op de uitvoering van verder te onderzoeken maatregelen. Hiervoor wordt een projectleider aangesteld.

Uw betrokkenheid

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van de taakstelling. Uw college draagt zorg voor de voorziening in de huisvesting van vergunninghouders in de gemeente overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling. Middels deze informatiebrief hopen wij u voor nu voldoende geïnformeerd te hebben. Wij zullen u de komende tijd goed op de hoogte houden over de voortgang van de taakstelling en de daaraan gekoppelde uitvoeringsmaatregelen.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mickel Beckers
Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlagen (ter informatie)

1. Beoordeling Provincie Zuid-Holland taakstelling 2022 (I23.01335)
2. Taakstelling huisvesting statushouders 1^e helft 2023 (I22.19251)
3. Beoordeling PZH 1^e helft taakstelling (I23.08545)
4. Capaciteitsbehoefte asielopvang en taakstelling huisvesting 2023-II (T23.03693)
5. Generiek interbestuurlijk toezicht van reactief naar proactief Provincie Zuid-Holland (Interventieladder taakstelling) (T23.03896)
6. Maatregelen ten behoeve van de Taakstelling huisvesting statushouders (T23.04046)